

Sisällys

JOHDANTO

Tutkimuskohteena ihmisen ja meren vuorovaikutus 7

Jaana Kouri, Tuomas Räsänen ja Nina Tynkkynen

I Äärellä

MERIHISTORIAN MAALLISIA ULOTTUVUUKSIA 23

Kirsi Keravuori

MUUTTUVAT ITÄMEREN SAASTUMISKÄSITYKSET 50

Tuomas Räsänen, Nina Tynkkynen ja Kati Heikkonen

TULEVAISUUSPERINTÖ IHMISEN KESTÄVÄN MERELLISEN
LUONTOSUHTEEN PERUSTANA 76

Katriina Siivonen ja Jaana Kouri

II Kannella

PURJEHTIJAN SUHDE VENEeseen JA SEN YMPÄRISTÖÖN 103

Henrika Hopeavuo

MERIMIEHET, ELÄIMET JA LUONNON ROMANTISOINTI 1900-LUVUN
ALUN SUOMALAISILLA PURJELAIVOILLA 128

Sari Mäenpää

III Pinnalla ja pinnan alla

SAARISTOMEREN KALASTAJIEN MUUTTUVA TOIMINTAYMPÄRISTÖ
JA KULTTUURINEN KESTÄVYYS 157

Kirsi Sonck-Rautio

KOKEMUKSIA SYVYYKSISTÄ 182

Laura Seesmeri

IV Rannoilla

SÄÄ, MERI JA VUODENAJAT EVA CHRISTINA LINDSTRÖMIN
MUISTIKIRJASSA 1859–1893 207

Silja Laine

ELÄVÄ MERISUHDE SUOMENLINNALAISTEN MUISTOISSA, ARJESSA
JA TULEVAISUUSKUVISSA 231

Pauliina Latvala-Harvilahti

NÄKÖKULMIA KULTTUURISEEN MERENTUTKIMUKSEEN 261

Simo Laakkonen

EPILOGI

Itämeri merellisen ympäristönsuojelun aikakoneena 293

Erik Bonsdorff

Kirjoittajat 302

English abstract 307

Asiasanahakemisto 308